

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО — ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Екологія»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 101 Екологія
галузі знань 10 Природничі науки
Кваліфікація: магістр з екології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ

 професор Володимир ОЛЕКСЕНКО

(протокол № 15 від «31» 05 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з «04» 06 2021 р.

Ректор Херсонського

державного університету

 професор Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ
(наказ № 644-Д від «04» 06 2021 р.)

Херсон, 2021 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Екологія» розроблена на базі Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія» (затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1066), робочою групою у складі:

- Бойко Михайло Федосійович**, *в.о. голови робочої групи*, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри ботаніки, факультет біології, географії та екології, Херсонський державний університет;
- Шахман Ірина Олександрівна**, *заступник голови робочої групи*, кандидатка географічних наук, доцентка, доцентка кафедри географії та екології Херсонський державний університет, членкіня групи забезпечення;
- Сараненко Інна Іванівна**, *членкіня робочої групи*, кандидатка біологічних наук, доцентка, доцентка кафедри екології та географії, Херсонський державний університет, керівниця групи забезпечення;
- Мальчикова Дар'я Сергіївна**, *членкіня робочої групи*, докторка географічних наук, професорка, проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи, Херсонський державний університет;
- Пилипенко Ігор Олегович**, *член робочої групи*, доктор географічних наук, професор, декан факультету біології, географії і екології, Херсонський державний університет;
- Ходосовцев Олександр Євгенович**, *член робочої групи*, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри ботаніки, Херсонський державний університет;
- Давидов Олексій Віталійович**, *член робочої групи*, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
- Коваленко Вікторія Вікторівна**, *членкіня робочої групи*, магістр еколог, директорка ТОВ «ЕКОМЕНЕДЖМЕНТ ГРУПП»;
- Маленкова Катерина Миколаївна**, *членкіня робочої групи*, здобувачка 1 року навчання, спеціальність 101 Екологія, факультет біології, географії та екології, Херсонський державний університет.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Херсонського державного університету.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Чачибая Олексій Григорович – директор НПП «Нижньодніпровський», магістр зі спеціальності 101 «Екологія», випускник Херсонського державного університету.
2. Селюніна Зоя Володимирівна – кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник, Чорноморський біосферний заповідник НАН України.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Екологія» зі спеціальності 101 Екологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет, факультет біології, географії та екології, кафедра географії та екології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Освітня кваліфікація: магістр з екології Професійна кваліфікація: менеджер (управитель) з природокористування, викладач закладу вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності 101 «Екологія» НД № 2288974 (від 16 червня 2019 року) дійсний до 1 липня 2026 року
Цикл / рівень	7 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК); 7 рівень Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF LLL) Другий цикл Європейського простору вищої освіти (HPFQ ENEA)
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста ЄВІ з іноземної мови, Фахове вступне випробування. Інші вимоги визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму відповідного року вступу
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	перегляд 1 раз на 2 навчальні роки
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/Faculty_of_biolog_geograf_ecol/ChairEcologyGeography.aspx
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування та сталого розвитку.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	10 Природничі науки 101 Екологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістра має прикладний характер, пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері природокористування та охорони природи, реалізуючи це через навчання та практичну підготовку. Освітня орієнтація: опанування методами організації та управління

	<p>регіональним природокористуванням, системного та просторового аналізу, екологічним проектуванням та плануванням території.</p> <p>Професійні (спеціалізаційні) акценти: включені в програму дисципліни та модулі орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача, із посиленням фокусом на сучасні наукові концепції: сталого розвитку та системного аналізу.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Спеціальна освіта в галузі 10 Природничі науки спеціальності: 101 Екологія,</p> <p>Ключові слова: Природничі науки, екологія</p>
Особливості програми	<p>Освітньо-професійна програма включає виробничу практику, переддипломну практику; має широкий спектр вибіркових навчальних дисциплін, що дозволяє сформувати здобувачеві індивідуальну освітню траєкторію.</p> <p>Програма дає можливість отримання подвійного диплому в рамках діючих угод про співпрацю університету з провідними зарубіжними освітніми закладами, стажування на підприємствах, організаціях.</p> <p>Освітньо-професійна програма узгоджена із програмою реалізації міжнародного проекту Tempus Project 543681-TEMPUS-1-2013-1-DE-TEMPUS-JPHES</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускники придатні до працевлаштування у природоохоронних, моніторингових, управлінських, контролюючих та виробничих установах та організаціях, які підпорядковані, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерству розвитку, Міністерству освіти і науки України, а також в різноманітних не державних організаціях та установах на посадах фахівців відповідно до освітньої та професійної кваліфікаційної, а також штатного розпису.</p>
Подальше навчання	<p>Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем: отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації; академічної мобільності.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студенто-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, практика із використанням загально- та спеціально-наукових методів (просторового аналізу, економічних, соціологічних). Комбінація лекцій, практичних занять, розв'язування ситуаційних завдань, тренінгів, кейсів, виконання проектів, дослідницьких робіт</p>
Оцінювання	<p>Письмові та усні екзамени, заліки, диференційовані заліки, поточний контроль (презентації, реферати, тестові завдання, модульні контрольні роботи) захист звітів з практики, захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання відбувається за накопичувальною системою в межах 100-бальної шкали, яка корелюється із національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно, зараховано, не зараховано) та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).</p> <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.</p>

Загальні компетентності	<p>ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 04. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК 05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.</p>
Фахові компетентності	<p>ФК 01. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/ або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 02. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.</p> <p>ФК 03. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/ або інноваційної діяльності.</p> <p>ФК 04. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності.</p> <p>ФК 05. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефаківців.</p> <p>ФК 06. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 07. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ФК 08. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 09. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.</p> <p>ФК 10. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки та довкілля та людину.</p>
7 – Програмні результати	
Програмні результати навчання	<p>ПР 01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.</p> <p>ПР 02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.</p> <p>ПР 03. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.</p> <p>ПР 04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів, в умовах суперечливих вимог.</p> <p>ПР 05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.</p> <p>ПР 06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного та геоінформаційного моделювання.</p> <p>ПР 07. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та</p>

	<p>соціально-суспільній сферах діяльності.</p> <p>ПР 08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.</p> <p>ПР 09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/ недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПР 10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.</p> <p>ПР 11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.</p> <p>ПР 12. Уміти оцінювати ландшафтне та біологічне різноманіття та аналізувати наслідки впливу антропогенного впливу на природне середовище.</p> <p>ПР 13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.</p> <p>ПР 14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p> <p>ПР 15. Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПР 16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та / або природокористування в залежності від екологічних умов.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти, які мають багаторічний досвід роботи у галузі екології. До викладання професійно-орієнтованих дисциплін можуть бути залучені на конкурсній основі фахівці-практики, закордонні фахівці.
Матеріально-технічне забезпечення	Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінет безпеки життєдіяльності та охорони праці, кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття здобувачами спеціальних компетентностей зі спеціальності 101 Екологія.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ХДУ: http://www.kspu.edu/About.aspx?lang=uk; - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - Херсонський віртуальний університет http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx?l=1; - система дистанційного навчання «KSU Online»; - електронна бібліотека http://elibrary.kspu.edu/; - навчально-методичні комплекси дисциплін; - програми практик; - силабуси дисциплін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського від 22.10.2015 № 15/12 Термін дії угоди 2025 ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет» від 31.01.2018 № 03-2 Термін дії угоди До прийняття рішення про припинення Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського від

	<p>09.04.2013 № 03-18 Термін дії угоди 2023</p> <p>Одеський національний університет імені І.І.Мечникова від 15.12.2012 № 01-13 Термін дії угоди 2022</p> <p>Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка від 22.03.2018 № 03-51/6 Термін дії угоди На 5 років, може бути продовжений</p> <p>Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини від 19.03.2012 № 01-12 Термін дії угоди 2022</p> <p>Чорноморський національний університет імені Петра Могили від 20.11.2013 № 03-59 Термін дії угоди 2023</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Угода №28-53. Поморська Академія в м. Слупськ (Республіка Польща) Термії дії: 11.03.2020 – 11.03.2025</p> <p>Угода №28-28 Університет Томаша Бати в Зліні (Чеська Республіка) Термін дії: 10.04.2018 - 10.04.2022</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу акредитованої ОП відповідної спеціальності за умов попередньої мовленнєвої підготовки

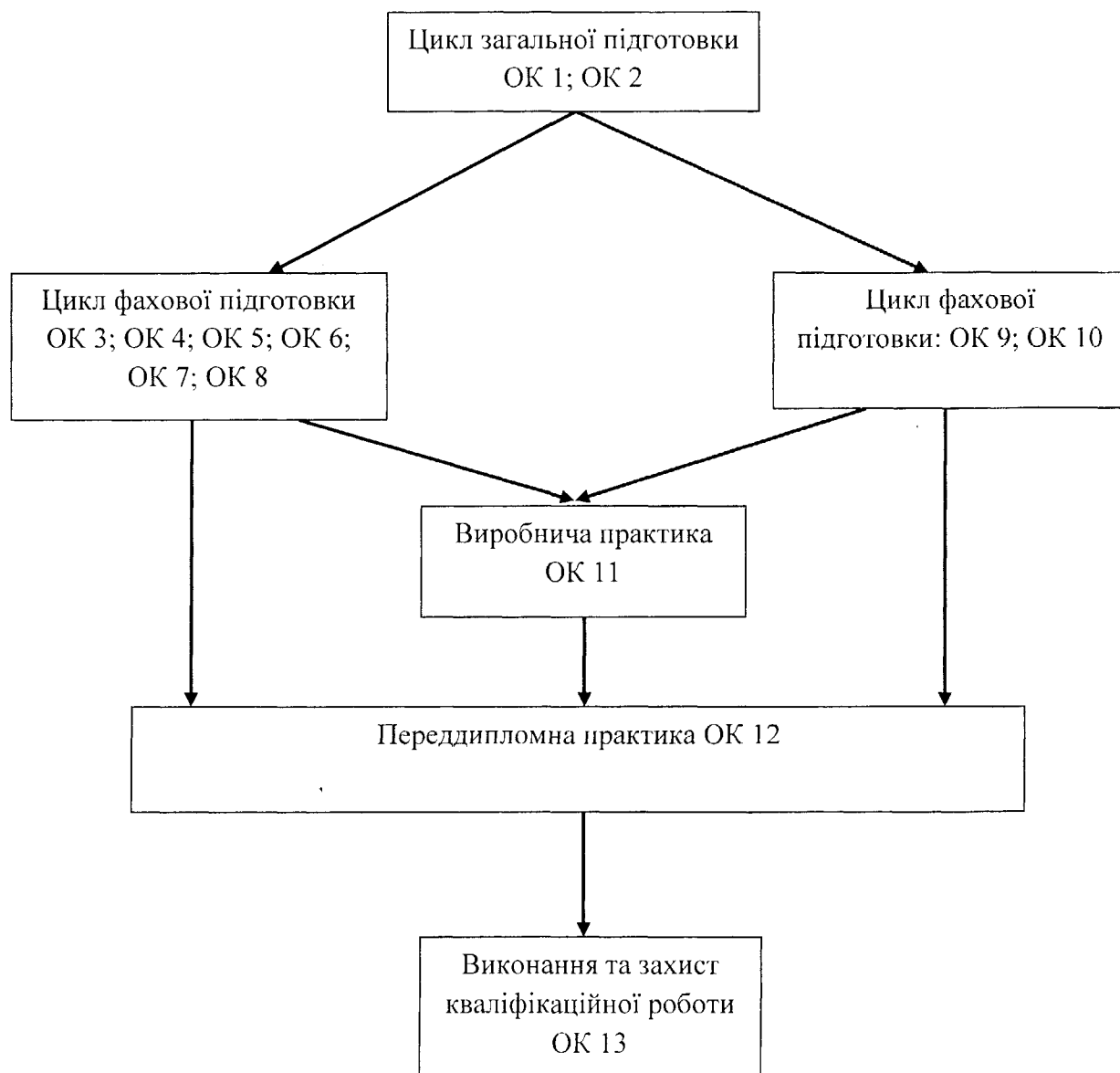
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОК			
Цикл загальної підготовки			
ОК 01	Філософія та методологія науки	3	диф. залік
ОК 02	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	диф. залік
	Усього	6	
Цикл професійної підготовки			
ОК 03	Організація та управління регіональним природокористуванням	3	диф. залік
ОК 04	Методологія екологічних досліджень	3,5	Диф. залік
ОК 05	Планування територій	3	екзамен
ОК 06	Просторовий аналіз методами геоінформаційних технологій	3	екзамен
ОК 07	Системний аналіз якості навколишнього середовища	3	екзамен
ОК 08	Екологічні проекти	3	диф. залік
ОК 09	Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти	3	диф. залік
ОК 10	Педагогіка і психологія вищої школи	3	диф. залік
ОК 11	Виробнича практика	18	диф. залік
ОК 12	Переддипломна практика	6	диф. залік
ОК 13	Виконання кваліфікаційної роботи та атестація здобувачів вищої освіти	7,5	захист
	Усього	56	
	Загальний обсяг ОК	62	
2. Вибіркові компоненти ВК			
Цикл загальної підготовки			
ВК 01	Дисципліна вільного вибору студенту 1	3	диф. залік
ВК 02	Дисципліна вільного вибору студенту 2	3	диф. залік
ВК 03	Дисципліна вільного вибору студенту 3	3	диф. залік
ВК 04	Дисципліна вільного вибору студенту 4	4	диф. залік
ВК 05	Дисципліна вільного вибору студенту 5	4	диф. залік
ВК 06	Дисципліна вільного вибору студенту 6	5	диф. залік
	Усього	22	
Цикл професійної підготовки			
ВК 07	Дисципліна вільного вибору студенту 7	3	диф. залік
ВК 08	Дисципліна вільного вибору студенту 8	3	диф. залік
	Усього	6	
	Загальний обсяг ВК	28	
	Загальний обсяг ОП	90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності 101 Екологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, проходить у формі захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання комплексної проблеми у сфері екології, охорони довкілля та / або збалансованого природокористування, що супроводжується проведенням досліджень та / або застосуванням інноваційних підходів.

Основні результати кваліфікаційної роботи мають бути апробовані, опубліковані та перевірені на плагіат. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурному підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Завершується атестація врученням документу встановленого зразка про присудження здобувачеві ступеня вищої освіти магістр та освітньої кваліфікації: магістр з екології, професійної кваліфікації: менеджер (управитель) природокористуванням, викладач вищого навчального закладу.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13
ПР 01				+			+						
ПР 02			+		+							+	
ПР 03		+		+		+				+			+
ПР 04							+					+	
ПР 05			+		+			+		+			
ПР 06				+	+							+	
ПР 07	+								+				
ПР 08						+		+	+	+			
ПР 09							+					+	
ПР 10			+										+
ПР 11					+	+							
ПР 12			+	+						+		+	
ПР 13			+										+
ПР 14							+						+
ПР 15						+							
ПР 16							+				+		

Гарант освітньо-професійної програми

Михайло Бойко

ДОДАТОК

Вибіркові компоненти ВК

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
<i>Дисципліни циклу загальної підготовки</i>			
ВК1.	За електронним каталогом на сайті KSU - Online	3	залік
ВК2.		3	залік
ВК3.		3	залік
ВК4.		4	залік
ВК5.		4	залік
ВК6.		5	залік
<i>Дисципліни циклу професійної підготовки</i>			
ВК7	Гирлові області річок їх охорона та раціональне використання	3	диф. залік
	Освіта для сталого розвитку		
	Гідродинаміка та екологічний стан прибережних акваторій Азово-Чорноморського регіону України		
ВК8	Земельні ресурси і земельний кадастр України	3	диф. залік
	Екологічно-безпечне управління регіоном		
	Гідрометеорологічні дослідження та екологічний моніторинг в Херсонській області		